

Pinksteren 19 mei 2024 Grote Kerk Schiedam - Taal van tederheid.

Eerste lezing Genesis 11: 1-9 , Psalm 87

Epistellezing Galaten 5: 22-26, lied 841: 1 en 2 Wat zijn de goede vruchten

Evangelielezing Handelingen 2:1-13 , Lied 689 Wat altijd is geweest

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Paus Franciscus, hij maakt indruk op mensen, zowel binnen als buiten de kerk.

Je voelt bij hem dat hij meent wat hij zegt, en dat hij leeft wat hij verkondigt.

Hij kijkt mensen aan en ziet in ieder mens een uniek beeld van God. Hij spreekt de taal van het hart, de taal van tederheid, van barmhartigheid.

Het gaat bij hem niet om de leer, maar om het leven. Aanvankelijk hoopten velen dat hij de kerkleer zou gaan veranderen. Maar dat gaat hij niet doen. Hij weet dat je de wereld niet kunt veranderen met theologische discussies. Hij weet dat je de wereld alleen kunt veranderen door zelf te veranderen. Door vorm te geven aan een levenshouding die boven de leer uitgaat, een levenshouding van inleving, barmhartigheid en solidariteit. Misschien kunnen we zo de officiële leer van de kerk weggeven, overbodig maken, dat is wat hij lijkt te denken.

Woorden, ze kunnen een mens maken en breken. Verwarmen en beschadigen. We worden in de media overspoeld met grove taal, van schreeuwende wereldleiders, van politici die niet meer in staat zijn om met respect te debatteren. Om nog maar te zwijgen van alle bagger die via Facebook, X of Instagram de wereld overspoelt.

Je kan er moedeloos van worden. Wat kun je soms verlangen naar zachtheid, naar mildheid, naar stilte, naar woorden die verbinden en verzoenen, verzachten. Naar die woorden van Jezus: zalig de zachtmoedigen, want zij zullen de aarde beërven.

Het verhaal van de toren van Babel vertelt ons hoe Israëls God gruwde van de taal van de mensen, van hun grootheidswaanzin, van de taal van de machthebbers die hun medemens als slaven laten werken tot eigen eer en glorie. Muren moeten er komen en torens die tot in de hemel reiken. De torens staan symbool voor de macht en de muren voor de scheiding tussen mensen binnen en de mensen buiten. Torens en muren, ze gaan in tegen alles wat de Schepper van het leven van mensen op aarde verwachtte. Daarom brengt hij spraakverwarring te weeg, zodat mensen elkaars woorden niet meer begrijpen en genoodzaakt zijn uit elkaar te gaan en zich over de aarde te verspreiden.

Mensen moeten zich niet opsluiten in hun eigen bubbel, in de kring van gelijkgezinden. Voor je het weet word je meegezogen in een systeem van hebzucht of onderdrukking.

Met de spraakverwarring maakt de Eeuwige een eind aan de macht van de een over de ander, het systeem dat een mens reduceert tot een productiefactor, belastingbetaler of sofinummer.

Ieder mens is uniek, geschapen naar Gods beeld en gelijkenis, creatief en vrij.

Na de spraakverwarring in Babel begint de Eeuwige weer opnieuw, nu met Abraham: Hij moet zijn familie verlaten om in een ander land opnieuw te beginnen. Abraham gaat, maar net als alle mensen heeft hij zijn zwakke momenten en laat hij zich leiden door angst in plaats van vertrouwen.

Abraham, Izak en Jakob, rechters, koningen en profeten, de hele bijbel door klinkt Gods oproep aan mensen om hun angsten voor de vreemde ander te overwinnen, hun verlangen naar macht in toom te houden en met respect en vertrouwen in vrede samen te leven.

Maar de mens blijft slaaf van zijn angsten en tenslotte begint God opnieuw met Jezus van Nazareth. Een mens naar Gods hart, gedoopt met Gods Geest. Vol eerbied voor zijn schepper en zijn medemens, met speciale aandacht voor wie onrecht wordt aangedaan. Hij schreeuwt

niet, maar spreekt woorden die verzoenen en genezen. In alles wat hij doet en zegt is sprekend zijn hemelse Vader, barmhartig en genadig.

Zoveel goedheid konden de machthebbers niet verdragen. Hij werd vermoord en stierf zonder nageslacht, zonder zonen. Maar Gods Geest die bij zijn doop in de Jordaan als een duif op hem was neergedaald, die Geest werkte door in zijn leerlingen. In al die vrouwen en mannen voor wie hij tijdens zijn leven een geestelijk vader was geweest.

Ik zal jullie niet verweesd achterlaten, had hij gezegd toen het duidelijk werd dat hij zou sterven. Ik zal mijn Vader vragen jullie de heilige Geest te geven, de trooster, die altijd bij jullie zal blijven. Die zal jullie alles duidelijk maken en alles in herinnering brengen wat ik tegen jullie heb gezegd. Ze begrepen er weinig van. Na de kruisiging en opstanding waren ze met stomheid geslagen.

Maar dan ontvangen zij de Geest die hun tongen losmaakt, die hen taal geeft om het geheim van Jezus Messias te delen. Taal die maakt dat mensen uit alle windstreken verstaan wat ze zeggen. Iedereen hoorde hen in hun eigen taal spreken, staat er. Uitleggers hebben veel moeite gedaan om te begrijpen wat hier precies gebeurde: Spraken de eenvoudige vissers uit Galilea opeens al die 16 vreemde talen? Of spraken ze in tongentaal, een klanktaal van mensen in extase? Of verstonden al die migranten opeens het Aramees van de leerlingen? We weten het niet.

Wat we wel weten is dat het verhaal wordt verteld met beelden uit de Hebreeuwse bijbel die voor Joden heel vertrouwd zijn. Als God de wereld heeft geschapen waait zijn geest als de wind over het water van de oervloed. Hij boetseert de mens uit klei en blaast hem de levensadem in. Het is de adem van God en de taal die een mens tot mens maakt, tot gesprekspartner en medewerker van Gods project aarde.

Als God aan Mozes verschijnt op de berg Sinaï, ziet het volk rook en vuur. Wind en vuur, het zijn in de bijbel tekens van de aanwezigheid van de onzichtbare God. De wind zelf kun je niet zien, maar je ziet dat de molen draait, je voelt de wind op je huid, je haren wapperen en de bomen wuiven. Zo is het ook met de Geest van God, die kun je niet zien, maar je ziet wel het effect, de uitwerking.

Zo zien we dat veel mensen in Jeruzalem geraakt worden door de woorden van de leerlingen die vertelden over de grote daden van God. Ze vertelden het zo vol vuur, dat iedereen begreep dat Jezus -de gekruisigde en opgestane -de beloofde zoon van David was, de vervulling van Israëls oude droom. De koning van Gods nieuwe wereld van vrede.

Op het Pinksterfeest klonken woorden van hoop op redding, en niet alleen voor Israël, maar voor alle volken. En in deze tijd waarin Israël weer in een afschuwelijke oorlog is verwickeld, hebben we die woorden van hoop voor alle volken nog steeds bitterhard nodig. Wat kunnen we verlangen naar vrede voor Joden én Palestijnen, dat de wapens zwijgen en dat mensen elkaar het leven op een stukje van Gods goede aarde gunnen. Dat torens en muren worden afgebroken en we de grond waarop wij wonen weer leren zien als een geschenk in plaats van als bezit.

Daarom bidden we met alle mensen van goede wil uit alle volken dat de oorlogstaal wordt gestaakt, dat het vuur van God liefde in mensen gaat branden. Om de zachte taal van Gods Geest die muren en grenzen doorbreekt, royale taal die de ander van harte het goede gunt.

Paulus schrijft in zijn brief aan de Galaten zulke woorden vol tederheid en mildheid:

de vrucht van de Geest is liefde, blijdschap en vrede, geduld, vriendelijkheid, goedheid, trouw, zachtmoedigheid en zelfbeheersing. Het is een opsomming van alles waar het in Jeruzalem aan ontbreekt, waar het in de oude stad Babel aan ontbrak, maar ook waar het in ons eigen leven nog zo vaak aan ontbreekt. Terwijl het overal voorhanden is en niets kost. Mildheid en mededogen, alles wat nodig is om de aarde bewoonbaar te maken, het ligt binnen ons bereik.

Maar het leven door de Geest vraagt aandacht. Elke dag opnieuw. Van ieder mens persoonlijk. Want als je even niet oplet val je terug in dat al te menselijke oude patroon van angst en wantrouwen. Dooft het vuur, verdroogt de bron. Bang om dingen te verliezen, je gezondheid, de welvaart, bang voor wat mensen van je vinden, voor hun oordeel..... Hoe vind je de weg terug naar de bron en de bezieling?

Zoals je nadenkt over wat je eet, kun je ook nadenken welk voedsel je ziel nodig heeft. zorgen voor je innerlijk. Je open stellen voor de wind en het vuur, voor wat je inspireert, waar je van opademt. Lees je een roddelblad of een goed boek? Maak je tijd voor bezinning of draaf je maar door? Heb je aandacht voor de mensen om je heen of zet je je smartphone een tijdje op stil? Je kunt je bewustzijn voeden met Geest van Jezus Christus, met de bergrede, de taal van tederheid die het oordeel achterwege laat, en in ieder mens het beeld van God ziet.

Mensen zijn tot het ergste in staat, maar ze kunnen ook boven zichzelf uitstijgen, opnieuw kiezen wat goed is en een nieuw begin maken. Woorden van paus Franciscus.

Iedere dag zoekt God naar ons, naar één mens die een nieuw begin wil maken.. Die de longen volzuigt met de Geest van Christus en het kwaad wegleeft, de angst wegblaast. Die in een wereld vol lawaai de taal van het hart spreekt, de taal van tederheid.

Laten we daarom deze week wat meer op onze woorden letten. Ons bewust zijn van wat woorden teweeg brengen. Wat minder ons eigen hart luchten, wat meer het hart of het gevoel van de ander proberen te bereiken met milde taal, die verwarmt, taal van tederheid

Dan kan het zomaar gebeuren, het wonder van Pinksteren, ook vandaag: mensen bloeien op, vreemden worden vrienden.

Amen.

Reageren? graag! ds.anjedekuiper@pkngrotekerkschiedam.nl